

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי א' תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות קטו | דף הכולל: כתובות מד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ל"ג עד סעיף ל"ו.
מוסר: שמירת הלשון - פרק א' 'ונראה לבאר' עד סוף פרק א'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ה' 'והשישי כי הבוטח' עד סוף פרק ו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"גם אני גאון כמו פֶּנְט, ואפילו יותר!" | המבוכה בנאס"א והפיתרון המבריק של הפרופסור היפני | מברכים את הילדים: "דימי לי ביזארי לה מאני" | כולם בורחים מהדירה הזאת, מה עושים? | 2433

על דא ועל הא

הוא עשה חשבון פשוט: למה לי לשפץ את בית ראש הממשלה בשביל זה שיבוא אחריי, עדיף לי להשקיע בבית שלי, ואז גם כשכבר לא אהיה ראש ממשלה, לפחות אשאר בבית משופץ ומפואר על חשבון המדינה... איזה גאון!!

Yonatan Sindel/Flash90

אבל אני לא מוותר! גם אני גאון כמוהו, ואפילו יותר

התינוקיים בין חברי הממשלה. רחמנות, באמת רחמנות. מישהו אמר לי הרגש נפלא על הראש ממשלה שלנו. הראש ממשלה הזה, אם שמת לב, מיום שהוא נבחר התעקש לא לעזוב את הבית שלו. להמשיך להתגורר בוילה שלו ברעננה ולא לעבור דירה לבית ראש הממשלה כמקובל. למה? כי הוא הבין שהוא לא הולך להאריך ימים על כס ראש הממשלה. אם ככה, הוא עשה חשבון פשוט: למה לי לשפץ את הבית של ראש הממשלה שיבוא אחרי (כפי שעשה מי שהיה לפניי), עדיף להישאר בבית שלי, להשקיע בו את כל העשרות מיליונים כיה וכיאות לבית ראש ממשלה, ואז כשאסיים את השיפוצים, מצדי אפשר לפרק את הממשלה, וגם אם אני כבר לא אהיה ראש ממשלה, אבל לפחות אני חוזר לבית משופץ ומפואר על חשבון המדינה. תקשיבו איזה גאון בנט. אבל אני לא מוותר! לא רק הוא גאון, גם אני גאון כמוהו, ויותר ממנו. גם אני עשיתי את אותו שיקול בדיוק. כשאותו בנט נהיה ראש הממשלה חשבתי לעצמי, הרי יום אחד הממשלה הזו תתפרק.

הרב שמואל פולק היכנו לקראת סיום מסכת יבמות! תזכורת: הסיום של מסכת יבמות קרב ובא. ומסכת יבמות זה לא דבר של מה בכך. צריך להכין עגלא תילתא! משהו רציני. זה לא דבר שאמור לעבור בשתיקה. הועדה המכינה של בני הבית כעת בישורת האחרונה לקראת הפקת האירוע. אבל אם שמת לב, השיטה שלנו היא שעוד לפני שמתחילים לדבר על הסיום של יבמות כבר מתחילים לחמם מנועים לקראת תחילת המסכת הבאה, מסכת כתובות! אז הנה, ראש הממשלה עשה לנו השבוע את העבודה. יש לנו כעת ארבעה חודשים שבהם כל אחד יקבל החלטה מה הוא הולך לעשות עם עצמו. או שאתה בוחר ללמוד את מסכת כתובות על ק"י דפיה, או שאתה הולך לטחון שוב את הנייעס במאה ועשר יום שיש עד הבחירות. הבחירה בידך!! דבר אחד אני יודע, ביום שהוקמה הממשלה אחזנו במסכת יומא, מאז הספקנו ללמוד ביצה, תענית, ר"ה, מועד קטן חגיגה, ואת כל יבמות; ולעומת זאת יש כאלו שבשנה זו טחנו את חילופי הצעקות

היה חוזר לבית המשופץ שלו ברעננה ואני הייתי נשאר מחוסר בית. אבל לא! הדרך עלך מסכת יבמות והדרך עלן. קניתי אותך מסכת יבמות. לא נתתי לאף קשקשן להסיח את דעתי ממך. תודה לה' שלא בזבזתי את הזמן שלי. ואנא ה', תעזור לי להמשיך ככה גם בכתובות!!

בעוד כמה שבועות יתחילו כותרות על 'הפתעת הבחירות', מי הפעם הולך להפתיע. הפעם מסכת כתובות שלי הולכת להפתיע. אני הולך לשבת וללמוד כתובות. עוד נפגש בבחירות הבאות בסוף מסכת סוטה.

הזריז נשכר! אל תתמהמה!

(גיליון 'אז נדבר')

לפחות בנט עוד יוכל להתעטר כל החיים שלו שהוא ראה"מ לשעבר, אבל מה יהיה איתי?? אני אשאר עם עשרות שעות של גרעיני אבטיח ונייעס על ראה"מ שמהרגע הראשון לא היה רלוונטי? באותו רגע החלטתי יחד עם ראה"מ שאני לא משקיע בבית ראש הממשלה. החלטתי להשקיע בבית שלי!!

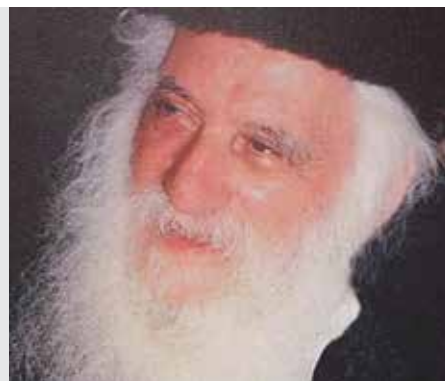
החלטתי שאני משקיע במסכת יבמות. והנה... הממשלה התפרקה. ראש הממשלה נשאר עם הבית המשופץ שלו. ואני???

אני נשארתי עם מסכת יבמות בכיס!

תאר לעצמך שבמקום ללמוד מסכת יבמות, הייתי משפץ את בית ראש הממשלה. תאר לעצמך ששנה שלימה הייתי מנייעס על ראה"מ ועל הגזירות ועל ליברמן ועל חד פעמי. בסוף השנה הוא

הסיפור היומי

לא יכולתי לכבוש את סקרנותי ושאלתי: אני מכיר את כל האנשים כאן, למה אינני מכיר כזה יוסל'ה? למי אתה מתכוון? מיהו הטיפש הזה שמתגאה עם כספי צדקה שאתה מסרת לו לחלק? ר' אשר פרץ בצחוק...

מיהו יוסל'ה הגולם?

אני רצייתי לרומם את רוחו של יוסל'ה ולתת לו תחושה שהוא עושה משהו ושווה משהו, ולפיכך הטלתי עליו תפקיד ללכת לבתי משפחות בירושלים, ולתת להם סכומי כסף לכבוד שבת. הוא היה בא אלי ביום שישי בערב, מקבל ממני סכומי כסף קטנים ומעביר אותם לכתובות.

יוסל'ה ממש נעשה בן אדם חדש. האור החל לזרוח בעיניו. הוא עושה משהו בחיים! מדי שבוע נתתי לו סכומי כסף קטנים ובדקתי האם הוא אדם אחראי, האם אינו מועל בכסף, האם אינו מאבד אותו. יוסל'ה עשה מלאכתו נאמנה ובא לדווח לי בדייקנות על כל הסכומים שמסר לצדקה. כשראיתי שאפשר לסמוך עליו, הגדלתי את הסכומים, ומסרתי לו מדי פעם יותר ויותר כסף להעביר לעניים.

פתאום לא הכרתי את יוסל'ה. הוא בא אלי נפוח כולו מחשיבות. "ר' אשר, אתה יודע?" הוא אומר בהתרגשות, "נתתי היום 300 שקל לצדקה".

הו, זה ממש יפה מאד, שיבחתני אותו. לא רצייתי להוריד לו את המורל בשאלות קטנוניות, כגון: "אבל מי מסר לך את הכסף, האם זה שלך", וכדומה... לאחר שבוע נתתי לו 500 שקל להעביר לכמה משפחות נזקקות. יוסל'ה חזר אלי באותו ערב נסער כולו ונפוח כטווס. "חמש מאות שקל נתתי היום לצדקה, אתה יודע מה זה?" "נהדר, החמאתי לו. תמשיך כך הלאה. בפעם השלישית נתתי לו בבת אחת אלף שקל. סחררתי את ראשו לגמרי. הוא טייל בירושלים כמי שלגם בקבוק יין, עבר מבית לבית וחילק את הכסף לצדקה עד הפרוטה האחרונה. משם חזר אלי וצרח באושר: "אלף

מספר אחד מתלמידיו של הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל: תקופה מסוימת אספתי כסף עבור מוסדות 'יד עזרה' לפי הכוונתו של ר' אשר. כיתתי רגלי ושיחרתי לפתחי נדיבי-עם עבור פעולות החסד של 'יד עזרה'. בתחילת דרכי הלכתי לדגי רקק והתרומות שגייסתי היו בהתאם.

במרוצת הזמן השתפשפתי בתפקידי וידעתי היכן גרים עשירים הגדולים, אנשי בורסה, בעלי חברות גדולות, עורכי דין מצליחים. התחלתי לפקוד את משרדיהם היוקרתיים בתל-אביב, רמת גן, וכל איזור גוש דן. התרומות הלכו וגדלו ואני חשתי סיפוק עצום בכל עת שהגעתי לביתו הדל של ר' אשר והנחתי על השולחן הון רב ששימן את גלגלי הצדקה ומצא את דרכו לבתיהם של אביוני עמך בית ישראל.

פעם אחת הצלחתי במיוחד בביקור אצל עשיר גדול, והלה מסר לי סכום ענק שעבר את כל ציפיותיי. משהו פראי לגמרי שאפילו בחלומות ורודים שלי לא פיללתי לראותו. הגעתי לביתו של ר' אשר שיכור כמעט. הייתי זוחל לגמרי ופלסתי ביטוי ששיקף זאת. ר' אשר נעץ בי את מבטו הפקחי, חיך ואמר לי: אני רוצה לספר לך סיפור קטן. עשיתי אוזניי כאפרכסת והקשבתי.

וכך סיפר לי ר' אשר: אתה יודע, אני מטפל בכל מיני אנשים שצריכים ישועה. ביניהם יש כאלו שהם ממש "ציקאלפטע", כפי שנהוג לכנותם. אחד מהם הוא יוסל'ה שלצורך העניין נקרא לו 'יוסלה הגולם'. יוסלה הלז הוא ממש מסכן גדול. בחור אומלל שסובל מדימוי עצמי נמוך ורגשי נחיתות, ובאמת, יש לו סיבה מוצדקת לכך...

שקל חילקתי היום לצדקה! מי ידמה לי ומי ישוה לי!"

ר' אשר השתתק. כאן כבר לא יכולתי לכבוש את סקרנותי ושאלתי: אני מכיר את כל הנפשות הפועלות כאן סביב, למה אניני מכיר כזה יוס'ה? למי אתה מתכוון? מיהו האידיוט הזה שמשתחף עם הכסף שאתה מסרת לו. הרי הוא בסך הכל גזבר, צינור להעברת הכסף. מאיפה באה לטיפש הזה גאווה כזאת כאילו חילק את הכסף שלו?! ר' אשר פרץ בצחוק.

"אתה יודע מי זה יוס'ה הגולם? אני! אתה! כל אחד בעצם. הקב"ה נותן לנו את הכסף שלו. לי הכסף ולי הזהב נאום ה'. ואנחנו מדי פעם זוכים לתת משהו לצדקה, ואז אנחנו מתגאים ובאים אל הרבש"ע, ראית? נתתי כסף לצדקה. אלף שקל נתתי! אנחנו נפוחים מגאווה. טיפשים שכמותנו, וכי את הכסף שלנו נתנו? והרי אין לנו כלום. אנחנו נותנים מתגאים?"

השאלה ריחפה בחלל החדר. מאז למדתי את הלקח... (ר' אשר, מפי תלמידיו)

הסיפור היומי

לאט לאט גברו הקולות, עד שנשמעו צעקות מתוך החדר. הרבנית ע"ה הבינה שרבינו נסער מאוד ודאגה לשלומו, והלכה לשמוע על מה הוא בוכה

ממה חשש מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א, כאשר כמה מבני הקהילה ביוהנסבורג ניסו להביא לפיטוריו מראשות הכולל?

הדבר עורר הדים ותסיסה עצומה אצל כמה בעלי בתים, שהחלו לטעון שהרב החדש עושה פילוג בעיר מתוך שמעורר על בעיות שונות וכו'. באותה תקופה חזר מרן רבינו שליט"א לתקופה קצרה לארץ ישראל, ולבינתיים בא רב אחד מאמריקה שהיה קשור לקהילה, ואותם בעלי בתים מצאו בזה זמן מוצלח לעורר את תביעתם לפטר את רבינו מראשות הכולל ולמנות רב אחר, פשרן יותר, במקומו.

וסיפר הגאון רבי אלחנן בראון שליט"א, שהרבנית ע"ה סיפרה לו שבאותה תקופה ראתה את רבינו מתבודד בחדרו, ושמע קול בכיה בוקע מתוך החדר. לאט לאט גברו הקולות עד שנשמעו צעקות מתוך החדר, והיא הבינה שהוא נסער מאוד ודאגה לשלומו והלכה לשמוע על מה הוא בוכה, ושמע איך הוא בוכה בתפילתו להקב"ה "שלא יענש אדם בסיבתי", והיה נרעש ונפחד מאוד שמא מידת הדין תימתח על בני הקהילה שהיה להם יד וחלק בזה.

כעבור כמה ימים, אותו רב מאמריקה שבא להצר את צעדיו של רבינו - עבר תאונת דרכים קשה, והבין את הרמז מלמעלה, וברח מדרום אפריקה, והשקט חזר לשרור בקהילה, כאשר רבינו מנהל את הקהילה והכולל ביד רמה, ומצליח בה למעלה מן המשוער לקרב רחוקים.

(הלכות והנהגות ממרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א)

בשנת תשמ"א נקרא רבינו הגר"מ שטרנבוך שליט"א לשמש ברבנות במדינת יוהנסבורג שבדרום אפריקה - בקהל עדת ישורון. הוא היה שם משך ט"ו שנים - משנת תשמ"א עד שנת תשנ"ו, ומסר שם שיעורים שונים במקצועות התורה בגמרא והלכה ואגדה.

הקהילה החרדית ביוהנסבורג הוקמה על ידי "עדת ישורון" בראשות הגאון רבי מרדכי עימנאל ועוד. בשנות התש"ל הגיע ליוהנסבורג הגאון רבי נפתלי שיקוביצקי והקים שם 'כולל'. 'כולל' זה לא היה רק קבוצה של אברכים היושבים ולומדים לעצמם, אלא אברכים העוסקים גם בקירוב, וה'כולל' עשה מהפכה גדולה בכל האזור, עד שהתפתחה במקום קהילה של בני תורה ובעלי תשובה, כאשר אברכי הכולל הקימו בעלי תשובה ודאגו להם בכל צרכיהם ברוחניות ובגשמיות, וכתוצאה מכך התפתחה קהילת עדת ישורון והקימה עוד כמה בתי מדרש המיועדים לבעלי תשובה החדשים.

לאחר כמה שנים עזב הרב שיקוביצקי בפתאומיות את דרום אפריקה, ואז הגיע הגאון ר' חנוך ארנטרוי לדרום אפריקה, והציע להם את גיסו - הלא הוא מרן רבינו שליט"א לשמש כראש כולל בדרום אפריקה, ואכן רבינו הגיע לדרום אפריקה, ולא צמצם עצמו לפעול רק בכולל, אלא החל לפעול לשנות את פני העיר לטובה, ופעל בחברה קדישא ובכשרות ועורר על בעיות שונות בהלכה שיש לתקנם,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ואז שאל אחד המדענים: ומה יהיה אם הילדים שייולדו בחללית יאמרו להוריהם: "איננו מאמינים לכל הסיפור הזה שאתם מספרים"? הרי המשימה כולה תיכשל!... "יש לי רעיון", הגיב לעומתו פרופסור יפני, "פשוט נשלח זוג יהודים..."

לפיד היהדות הנוצר נמצא בידיים של כולנו, ויש לנו משימה כבירה להעבירו מדור לדור

וסיפור נוסף באותו עניין סיפר הרב סלביטצקי: ר' וולוול גרין ז"ל היה עד גיל די מבוגר מדען חלל מוערך בנאס"א ופרופסור לאפידמילוגיה, שאין בחייו ולו רמז קלוש לתורה ומצוות. רק סביב גיל ארבעים החל וולוול במסע התקרבות לאידישקייט, מסע מופלא וארוך שהחל בפגישה עם שליח חב"ד במדינת מינסוטה, הגה"ח רבי משה פלר שליט"א. לאחר שכבר הפך לחסיד מן המניין, הזמנו אותו פעם לאנטוורפן בשביל להרצות בפני יהודים על יהדות, והקהל ששמע על סיפור חייו הייחודי ודרכו אל חיי תורה ומצוות, נותר פעור פה ממש.

באותה הזדמנות הבאנו אותו לדבר אל תלמידי בית ספר יהודי שרוב תלמידי הגיעו ממשפחות שלא ניהלו אורח חיים דתי. בשיחת הכנה שעשיתי אתו, ביקשתי לספר לו על אוכלוסיית בית הספר ובהתאם לכך על סגנון הדיבור הנכון אליהם לדעתי. ר' וולוול היסה אותי ואמר: אל דאגה, לא אדבר איתם על מושגים גבוהים, אדבר בשפה שהם מבינים היטב. אדבר אתם על מדע... בדבריו, סיפר ר' וולוול לתלמידים על תקופת עבודתו בנאס"א והמחקרים שעשה, ובין היתר אמר להם כך: בנאס"א ישנן תוכניות עתידיות הנראות כיום כמדע בדיוני. בין היתר ניסינו לתכנן הגעה עתידית למאדים ולגלקסיות מרוחקות, שהמרחק אליהם הוא עשרות ומאות שנים. אחד האתגרים שבמשימה כזו, הוא שתוחלת החיים הממוצעת היא רק כשמונים שנה, כך שהאסטרונאוטים שיאיישו את החללית, לא יוכלו להגיע אל יעדה בחיים...

ואז עלה רעיון "משוגע", לפיו יישלחו בחללית זוג אסטרונאוטים שייולדו להם ילדים בחללית עצמה, והם ילמדו אותם כיצד לתפעל את החללית ומה עליהם לחקור כשיגיעו אל היעד...

אלא שאז העלה מישהו בעיה אפשרית שעלולה לשים לאל את כל המאמצים והכספים שכרוכים בשליחת חללית מחקר שכזו, ואמר: ומה יהיה אם הילדים שייולדו בחללית יאמרו להוריהם - "עזבו אתכם משטויות! כל הסיפור הזה שאתם מספרים על כך שנשלחנו לביצוע מחקר בכוכב רחוק, ממש לא נראה לנו, ואין לנו שום כוונה להתנהל בהתאם להנחיותיכם". מה יהיה אז? שאל. הרי המשימה כולה תיכשל!

"יש לי רעיון", אמר דווקא פרופסור יפני. "פשוט נשלח זוג יהודים. הרי הם כבר אלפי שנים מצליחים להעביר את המסורת שלהם לדור הבא באופן מדויק. בטוחני שגם במקרה זה הם

סיפר הרב שבתאי סלביטצקי שליט"א: הייתי לאחרונה בהכנסת ספר-תורה שהתקיימה בצרפת. בסעודה סיפר אחד המשתתפים סיפור אישי עוצמתי ומרגש במיוחד. וכך סיפר:

אבי ואמי עברו את השואה ולאחריה הגיעו לארצות הברית. באותה עת שררה ברחוב האמריקני רוח של חומרות, הפקרות וכפירה. אבי שחשש לעתיד הרוחני, קרא לי פעם אליו ואמר מעומק ליבו מילים שנחרטו על לוח ליבי ונחקקו היטב במוחי לכל החיים. מילותיו מלוות אותי תמיד ומסמנות לי את הנתבי הנכון להלך בו.

אבי נקט במטאפורה מתחום הספורט בשביל להעביר לי את המסר אותו ביקש שאפנים. יש סוג של תחרות המכונה 'מרוץ שליחים'. התחרות בכללות מתנהלת כך: ארבעה אנשים רצים מסביב לעיגול מסוים שהיקפו הוא 400 מטר. כל אחד מארבעת הרצים רץ רק רבע מהמסלול (=מאה מטרים) והוא צריך להעביר מקל אותו הוא מחזיק בידו לרץ הבא, שבתורו יעבירו לבא אחריו, עד השלמת הסיבוב כולו, מהר ככל שניתן.

אבא אמר לי אז: "בני, אני רוצה להעביר לך את המקל! כעת זה השלב בו אתה הוא הרץ! לעם ישראל יש שליחות, יש מסורת בת אלפי שנים החל ממשנה רבנו ועד לימינו אנו. 'משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, יהושע לזקנים' וכן הלאה. דור אחר דור עובר השרביט מאב לבן. עליך להעביר את ה'מקל' הלאה ולמסור את קדושת התורה לבאים אחרך.

"האמת היא", הוסיף אבי, "שהשליחות שלנו הוטלה על שכמנו כבר בראשית ימי העולם, בעת שציווה הקב"ה 'מלאו את הארץ וכבשוה'. עלינו לכבוש את העולם במשמעות של גילוי האלוקים בבריאה, זיהויו בתוך הטבע. אשר ברא אלוקים לעשות - לתקן!" אבי ביקש לחדד את כובד האחריות המוטלת על כתפיו והוסיף: "אם אתה לא תמשיך במסירת המקל, אין לנו עתיד. אך לא רק העתיד יעלם אם תיפסק העברת 'המקל', אלא גם העבר יירד לטמיון. יתברר למפרע שכל אותם דורות של יהודים קדושים שמסרו נפשם על העברת לפיד-היהדות לדור הבא, היו לשווא חלילה. בני! העבר הלאה את המסורת שהנחילנו לנו אבותינו. למשפחה שתקים בעתיד, לחברך ולכל מי שרק תוכל".

כשסיים היהודי לשתף אותנו בדברי אביו הוא אמר בהתרגשות: "אני חי עם מילותיו של אבא כל הזמן. הן מהדהדות באוזניי ללא הרף וינחו את דרכי לנצח!"

להעביר את המסורת לדור הבא" כדברי אותו פרופסור, ומעבירים גם את הכוחות והפעולות שנעשו בכל הדורות לדורות הבאים. זוהי "אחדות ישראל" במלוא מובנה.

(מתוך שיעורו השבועי של הרב שבתי סלבטיצקי לציבור הכללי, נערך על ידי תלמידים ויו"ל ע"י מכון הפרשה בחי')

יצליחו להעביר לילדיהם את ההבנה של חשיבות משימתם ונכונותה. היהודים הם עם שמחזיק במסורת שלו בלי לעגל פינות!..."

האחדות בישראל היא אחדות בין כולנו בהווה, אך לא רק. אנחנו מחוברים גם בשושלת הדורות. "כבר אלפי שנים מצליחים

מנהגי ישראל

מברכים את הילדים: "דימי לי ביזארי לה מאני"

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א במאמר מרתק על המנהג לברך את הילדים בליל שבת

מתפשט יותר."

רבי יצחק חזקיה לאמפורנטי בספרו הנודע "פחד יצחק", כתב אף הוא: "הנני רואה מנהג טוב לברך החכמים את הקהל ואבות לבנים עם שתי ידיים. אי בעיית אימא קרא - וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" (ויקרא ט, כב); אי בעית אימא סברא - כדי שימינא ישתכלל בשמאלא, כמו שאמרו המקובלים..."

בסידור "אוצר התפילות" (עמ' 614) מובא בביאור "בשמים ראש" מאת רבי חנוך זונדל ב"ר יוסף, ש"על כל פנים מכל זה נראה בעליל איך הוא מנהג שטות מכמה פתאים שנמנעים לברך יוצאי חלציהם בשבת קודש, והלא אמרו רבותינו זיכרונם לברכה (מגילה טו): אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך. ומה גם בעת רצון... על כן מי שיראת אלקים בלבבו יברך לבניו וליוצאי חלציו". יש הסבורים שמנהג קדום זה מקורו אכן בתלמידי האר"י, כפי שכתב תלמידו ר' שלמה בסידורו "תפארת הקודש", המצוטט בסידור "אור זרוע לצדיק". מנהג זה התפשט בשינויים קלים בהרבה מקהילות ישראל. בספר 'נתיב בינה' מספר על הסופר י"ט באטו מאיטליה, שסיפר: "בליל שבת לאחר תפילת ערבית כל הצעירים נתברכו על ידי הזקנים. ופעם ניגש אלי צעיר ואמר לי: 'ברכני אדוני, כי אין לי עוד אב'..."

אצל הספרדים באמסטרדם נהגו לברך את הבנים עוד לפני צאתם לבית הכנסת, וגם לאחר שעלה האב לתורה בשבת בבוקר. אצל יהודי אמסטרדם האשכנזים נוהגים לברך את הבנים בליל שבת, בבוקרו של יום השבת וגם לאחר ההבדלה במוצאי שבת. בספר "המגדל הלבן" מתאר מחברו רשמי מסע מהעיר סלוניקי: "נגמרה התפילה. מגישים לי את הכוס ומרמזים לגמוע ממנה. בני המשפחה מתקרבים וסובבים את הזקן, מרכינים את ראשם לפני קומתו הזקופה, ומושיטים לו את שתי הזרועות, כשכל אחד אומר לו בהברה מלאה אהבה 'דימי לי ביזארי לה מאני' (ייתן נא את ידו לנשק)".

גם באתיופיה הרחוקה נהג הקיים (החכם) לקבל את בני

מנהג ישראל מפורסם הוא, נהוג בכמה עדות הוא שהאב מברך את בניו ובנותיו בכל ליל שבת, ובפרט בכניסת יום הכיפורים. המקור הקדום ביותר הידוע למנהג זה הוא הספר "מעבר יבוק", אשר חברו רבינו רבי אהרון ברכיה בר משה ממודינא, הכותב בשם המקובלים כך:

"...ישים אדם ידו על ראש הקטן המתברך שנאמר (בראשית מח, יד) "וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים" וכתוב "ויברכם ביום ההוא לאמור, בך יברך ישראל לאמר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה וגו'". כי ביד האדם ט"ו פרקים כמניין ט"ו תיבות שבברכת כוהנים. לאמור: יכולו על ראשך הברכות שבשלושה פסוקים אלה, שהם ט"ו. והמנהג לברך בשבת קודש, ובפרט בליל שבת, סוד שבת מלכתא ובסוד נפש יתרה, שעל המברך והמתברך יכולו הברכות. ועוד, כי אין שטן ופגע רע בשבת שיקטרג על הברכה... וצורך גבוה הוא לברך את בניו בשבת. ואם יש לו בת, גם היא בברכה. ובפרט בליל שבת, והמשכיל יבין מעצמו כי כנים דברנו.

סידור מהרי"ץ, סידורו של רבי יחיא צאלח זצ"ל מתימן, המפורסם בשמו "מורי צאלח", נמצא בבית הספרים הלאומי שבירושלים. זהו סידור עתיק בכתב ידו של המחבר, שנכתב בשנת תרל"א. הוא נמצא בגניזה באחד מבתי העלמין בדרום, ועד כה לא נדפס. בסידור זה נכתב: "טוב לברך הילדים שלו בשבת, ויניח ידו על ראשו. עיין מעבר יבוק קמ"ג ע"א". נמצא שדבר המנהג שנקבע ע"י רבי אהרן ממודינא הגיע כעבור פחות ממאה שנים גם לתימן. בערך באותה התקופה פרסם רבנו רבי יעקב עמדין זצ"ל, היעב"ץ, את סידורו "בית יעקב" בלעמברג שבאשכנז, ושם כתב: "מנהגם של ישראל לברך הילדים בליל שבת (אחד האבות ואחד הרבנים) אחר התפילה או בכניסה לבית. שאז חל השפע, וראוי להמשיכו על הילדים בייחוד שאין בכוחם להמשיך שפע במעשיהם. אבל ע"י גדול אמצעי משובח הוא יורד וחל ונאחז ביותר בקטנים שעדיין לא טעמו טעם חטא ועל ידיהם הוא

כלומר, עיקר הברכה היא לקטנים, אך גם הגדולים רשאים להנות ממנה. כך כתב בסידור "מעבר יבוק", שהוא כאמור המקור הראשון לברכה זו, שהאב מברך "את בנו הקטן". בסידור הגר"א "אמרי שפר", מובא שהאב מברך את בניו הגדולים והקטנים, ואף את הבנות.

ה"פחד יצחק" כותב שלא רק האב מברך את בניו, אלא גם הרב את תלמידיו, ואפילו תלמידים נשואים. בקהילת קושטא נהגו שגם הבן מברך את אביו, ובעל הבית את אורחיו.

במשפחות רבות נהוג שאחרי שהאב בירך את בניו ואת בנותיו, ניגשים הם לאימם, ואף היא מוסיפה את ברכתה להם, כנראה באותו נוסח שבירכם האב.

בשו"ת גינת ורדים (כלל א סי' יד) מביא מנהג שבבית הכנסת הכהן הוא שמברך את התינוקות.

נוסח הברכה כולל את ברכת כהנים. לנוסח ברכת כהנים נוספו כמה תוספות. ר' יעקב עמדין הוסיף בסידורו "בית יעקב" את ברכת יעקב לבני יוסף "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה". כבר ציין זאת רש"י על אותו פסוק, שאב הבא לברך את בניו ישתמש בנוסח זה: "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה". ובתרגום יונתן בן עוזיאל על פסוק זה מובא שזהו נוסח הברכה שמברכים את התינוק ביום מילתו.

וכן, אפשר להוסיף ברכות כיד המלך. רבי יעקב עמדין מוסיף, ש"יכול להוסיף ברכה משלו כפי צחות לשונו". תוספת אחרת מצויה באנציקלופדיה "פחד יצחק", והיא אמירת הפסוק "המלאך הגואל" לנערים קטנים.

לבנות מציע ר"י עמדין (וכן מובא בסידור "עבודת ישראל") את הנוסח "ישימך אלקים כשרה רבקה רחל ולאה". תוספת אחרת מוצעת בסידור "אוצר התפילות" והיא שיברך אדם את בניו ואת יוצאי חלציו, "שיזכה לגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויהיו יראי ה' באמת לאמיתו בלי שום פניה רק בלבב שלם, ויאריכו ימים בעבודת ה' ובתורתו לשמה ולאמיתתה של תורה, ויזכה לראות מהם בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות באמת, ויזכו לשתי שולחנות כרוב רחמיו וחסדיו יתברך שמו לאין תכלית".

הקהילה כאשר הם מרכינים את ראשם, והקיים מניח את ידיו על כתפיהם ואומר (בתרגום חופשי): "ברוך הוא האלקים, אלוקי היהודים ואלוקי כל העולם יברך אתכם". אם אכן יש קשר בין מנהג זה למנהג שלנו, הרי הדבר מפתיע, שכן הסברה הרווחת היא שיהודי אתיופיה גלו מארץ ישראל בסוף ימי בית המקדש הראשון. האם ברכת השבת הייתה נהוגה כבר אז?

במהלך השבוע התרגונו, בשבת אנו מברכים

מדוע מברכים את הילדים דווקא בשבת?

ה"מעבר יבוק" מסביר שבשבת קודש מגיעה הרי ליהודי נשמה יתרה. נשמה זו - טהורה היא ולא הזדהמה בששת ימי המעשה, ולכן האב מנצלה ומברך דווקא בעזרתה את בניו, וגם הוא עצמו מתברך ע"י ברכתו. טעם נוסף כותב ה"מעבר יבוק" שהשטן מקטרג בכל ימות השנה, ועלול לקטרג גם על ברכת האב. אך בשבת, כאשר אין לשטן פתחון פה, זוהי שעת הכושר לברך את הילדים. רבינו היעב"ץ זצ"ל הביא אף הוא שבליל שבת חל השפע, ודווקא הבנים הקטנים שעדיין לא טעמו טעם חטא מסוגלים שעל ידם יתפשט השפע עוד יותר.

בסידור "אור זרוע לצדיק" מובא, וכן הביא בעל "בשמים ראש" המובא בסידור "אוצר התפילות", טעם מעניין. לפעמים בימי חול האב והאם מתרגזים על ילדיהם מרוב צער או מחמת איזו סיבה שהיא. לכן בשבת, בזמן השמחה והרוגע, מבטלים אותן הכעסים ע"י הברכות, "ויהפוך ה' את הקללה לברכה, והעת גורמת שגם המלאך הרע יענה אמן על כך".

בשו"ת חתם-סופר (או"ח סי' כג) כתב שכיון שבכל ימות השנה אדם טרוד ואינו פנוי, ולכן אינו יכול לכוון היטב בתפילתו ובברכתו. לכן - כך הוא מבאר - מברכים את הבנים דווקא בשבת וביום-טוב.

ה"מורי צאלח" כתב שהאב מברך את ילדיו, וכן כתב רבי יעקב עמדין, שהאב הוא המברך, שכן "טוב עין הוא יברך" - האב רוצה מאד בברכת ילדיו. עוד הוא מציין שהילדים הקטנים הם המתברכים, אבל "גם הבנים הגדולים מקבלים ברכה מאבותיהם".

פרשת השבוע

יש דירה בירוחם, שמי שבא להתגורר שם, אחרי קצת זמן צריך לעזוב מירוחם. האם יש דברים בגו? - מרן הגר"ח קניבסקי השיב: "שיסיידו את הדירה, ועל ידי זה יהיה כעין דבר חדש"

"אין הנחש ממית אלא החטא ממית"

שאלה: יש דירה בעיר ירוחם, שמי שבא להתגורר שם, אחרי קצת זמן צריך לעזוב מירוחם. האם יש דברים בגו? תשובה: "בקידושין לט: דיש מקומות שמיועדין להזיק כהיא

מקרים תמוהים מתגלגלים לפתחם של אנשים, והדעת נוטה לפעמים לחשוש מנסתרות, או מגלגולים או משדים ורוחות... ושאלות רבות הגיעו לפתחו של רבנו הגר"ח קניבסקי זצ"ל.

האם את כל הבית או רק את חדר שינה? - "קודם חדר שינה, אחר כך נראה".

הציעו לאחיינתי משרה של מורה שנהרגה בתאונת דרכים, וליבה נוקפה - "אין בזה שום שאלה".

לסבא קראו אברהם, והוא חלה והוסיפו לו את השם 'חיים' וחי, ועתה רוצים לקרות לנכדו אברהם בלבד, כי יש סבא בשם חיים. והרי אברהם היה חולה, שלכן הוסיפו 'חיים', האם לנו יש קפידיא שלא לתת אברהם?

- "לא השם אברהם היה הגורם למחלה, המחלה לא שייכת לשמו, רק יש סגולה של שינוי שם. ויכולים לתת אברהם".

יהודי ששמו גרשון ויש לו צרות רבות, והוא אומר כי חושש שהשם לא טוב, ומעוניין לשנות את שמו - "לא משנים שם, רק על חולה מסוכן, ותגיד לו שלא השם גורם".

אשה שיש לה את המחלה הידועה, והיא מתגוררת בבית בשכירות, שממש על מקום חדר השינה הקבלן חתך שם עץ פרי, וחוששים שזה הטעם, כיון שכריתת עץ פרי זו סכנה.

- "וכי הבית נאסר בהנאה? מה זה שייך להם? [שהם לא כרתו] זה כלום".

(דברי שיח חוקת תשע"ח מתוך 'כל משאלותיך')

בי בני דכי עיילי בתרין אפילו ביממא הוו מיתזקי, וגמ' חולין צ"ה: בית וכו' יש סימן, אע"פ שרש"י פירש קצת באופן אחר דקאי שבנה בית עיי"ש. שיסיידו את הדירה, ועל ידי זה יהיה כעין דבר חדש".

תמוז תשס"ט. בית שקרו שם כמה מקרים של דברים רעים, מה יעשו?

- "בגמרא אמרו שג' סימנים אינו נחש, אבל סימן הוי [עי' חולין צ"ו]. יש לסייד את הבית מחדש, והוי כמו בית חדש".

האם לסייד כל מקום ומקום בקפידיא, כמו אחורי ארון ספרים וכדו'? - "אין צורך כל כך, אבל לעשות איך שרגילים".

אמרתי: לפני כחודש נכנסנו עם אברך לברכה לזש"ק, הוא אמר כי הוא כבר נשוי 4 שנים, ונודע להם שהם מתגוררים בדירה שהדיירים הראשונים - אם ובת, האם חלתה במחלה ל"ע, וגם הדיירים שבאו אחריהם התגוררו 5 שנים ולא נפקדו, ועתה הם מתגוררים בדירה הזו כבר 4 שנים ולא נפקדו. הרב אמר להם לבדוק את המזוזות כעצת החזו"א, ועשו כן ונמצאו כשרות, מה לעשות כעת?

- "על פי דין אין צורך לעשות כלום".

ומה לעשות למעשה? - "שיסיידו את הבית".

השו"ת היומי

כיצד מברכים על נטילת יד אחת?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בשאלה זו, והכריע שיש לו לברך, ויאמר הנוסח הרגיל על נטילת ידים אף שנוטל רק יד אחת, כיון שהברכה על עיקר התקנה, והביאו הכף החיים (סי' ד' סק"ז) וכתב שכ"ד הזבחי צדק. אך הערוך השולחן (סי' קס"ג) כתב שכשנוטלים יד אחת אין לברך על נטילת ידים.

שאלה: אדם שיש לו תחבושת באחת מידי והוא נוטל רק יד אחת, כיצד מברך על הנטילה, האם יאמר "על נטילת יד" או שיברך כפי הנוסח הרגיל "על נטילת ידים", כיון שלא חילקו חכמים; או שמא אינו מברך כלל. תשובה: הנה בתשובת רב פעלים (או"ח א' סי' ח') עמד

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

יבמות דף קטו

כמה זמן המתין מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל לפני שהעיר לנכדו?

מצא כלי וכתוב עליו וכו' תי"ו - תרומה, שבשעת הסכנה היו כותבין תי"ו תחת תרומה

השמועה שכך מנהגו של הבחור. השמועה הגיעה גם לרבנו, אבל אף אחד לא אמר לבחור מאומה.

עברו שנים מאותו מקרה והענין נשכח, בינתיים הבחור הספיק להתחתן, נעשה אברך חשוב בעל משפחה. כעשר שנים לאחר מכן חזר לתורנות אצל רבנו, הפעם כאברך, וגם אופי התורנות השתנה, במקום נכד שישי בחדר הסמוך לרבנו החלו הנכדים לעשות 'משמר' וללמוד כל הלילה ליד רבנו.

מספר הנכד: לילה אחד ישבתי ולמדתי ליד רבנו ושאל אותי: היכן אתה אוחז? אמרתי לו מסכת יבמות דף קטו, ב אמר לי: כתוב שם בסוגיה אם מצא אדם כלי שכתוב עליו ת' חיישינן שתכולתו תרומה. אבל יש הסובר שניתן להשתמש בו, שאין בו תרומה וכדו' אלא שאחד כתב זאת ע"מ להרחיק בני אדם שלא יאכלו את מה שבכלי..

המשיך רבנו: תאמר לי, וכי זו לא גנבת דעת? בוא ניקח דוגמא בימינו, נניח אחד שם במקרה בקבוק שתיה וכתב עליו 'רעל עכברים' וכי זו לא גנבת דעת? - נשארתי בפה פעור, אומר הנכד. הבנתי במבט לאחור שהדבר הפריע לרבנו. כעת כשיש לי יישוב הדעת ומבט של אברך הבנתי למפרע שהמעשה שעשיתי כבחור בלי לשאול אם מותר, לא היה נכון ובוודאי לא היה לרוחו של רבנו. רבנו לא אמר מילה! לא אז ולא אח"כ. ואמנם לא אמר אבל למעשה לא שכת, ורק כשהייתה אפשרות להוכיח בעדיניות רק אז אמר.

(מזקנים אתבונן ח"ט)

אחד מהנכדים שהיה ישן בלילה בבית רבנו, היה חוזר אחר עמלו בתורה בישיבה הקדושה בה למד, והיה מגיע מאוחר בלילה לישון בבית רבנו. והיות שבבית רבנו לא היה דבר מאכל או שתיה להשיב נפשו אחר יום הלימודים. קנה בקבוק שתיה, מה שנקרא 'גוזז' והניחו במקרה, ובחזרתו מהישיבה היה לו במה להתרענן.

כנראה שלא רק הוא היה צריך לרענן עצמו, גם אנשים אחרים שהיו בבית רבנו ולעתים עברו את תלאות היומיום שלהם, רצו לרענן ולהחיות נפשם בדבר אכילה או שתיה - ואין. פתחו את המקרר וראו בקבוק לרפואה, וסברו שכשם שבית רבנו הוא 'רשות הרבים' כך גם מה שבמקרר, והרוו את נפשם העייפה.

כשאותו בחור חזר בלילה, ונפשו כמהה קצת לטעם מתוק בפה - והנה המקרר ריק. הבחור לא התעצל וקנה בקבוק חדש ועליו כבר כתב 'פרטי' וחשב שבזה הסתיימה הבעיה. ואמנם יום יומיים זה עזר אך לא לעולם חוסן, הגיע כנראה אחד שכנראה מחמת מצוקתו וחסרונו הורה לעצמו היתר ושתה, ואחרי כמה ימים עוד אחד, עד שאותו בחור ראה שצריך הוא לנקוט עצה אחרת. לא היה לו נעים לו לשתף את רבנו בסיפור לא-נעים זה, על כן החליט לעשות מעשה בלי להתייעץ - וכתב על הבקבוק 'רעל עכברים', ומאז נהייתה לו הרווחה.

הדבר עורר רעש בבית, אנשים שפתחו המקרר וראו זאת ידעו שלא יתכן שיכניסו בקבוק רעל עכברים למקרר, אבל כדברי המסילת ישרים אף אחד לא סיכן עצמו, אבל דיברו על זה ויצאה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

אדם בינוני שדרכו להשמר מחטא ונכשל רק
לפעמים, גם אם ראוהו שחטא אסור לגלות זאת,
ואסור לבזו לו ולשנאו אלא מהויבים לדונו לכף
זכות, שלא התכוון או לא ידע חומר האיסור

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

עליו. ואם אמרו לו במפורש שהדבר אסור, אזי בדבר שהאיסור אינו מפורסם, צריך שיאמר לו זאת אדם נכבד שראוי לסמוך עליו, או שיראה לו בספר, אבל בלא זאת אינו נחשב כמזיד, כי אינו סומך על המוכיחו. והכלל בדברים אלו, כתב ב'סדר היום', שישקול הדברים כפי דעת חברו ולא כפי דעתו, כי לא כל הדעות שוות, וייתכן שלפי דעת חברו ולפי השגתו אולי ימצא כי אין לו עוון ואשמה.

עוד מביאים בביאורים ומוספים, שגם דברים שהכל יודעים שנוהגים בהם איסור, אך לא יודעים את עצם האיסור, כגון בזמנים שלא היה ידוע חומר האיסור של השחתת זקן בתער, כתב בשו"ת רעק"א שהחוטא בזה נחשב שוגג, ומבואר שם שהכל תלוי במציאות של אותו דור, כמה מפורסם האיסור. וכן הביא בשו"ת אחיעזר לגבי עדות של אדם שפתח חנותו בשבת, שאף שידע עצם איסור מלאכה בשבת, מכל מקום לא ידע חומר האיסור בפתחת חנות בשבת, ולכן נחשב שוגג וכשר לעדות.

בסעיפים הנלמדים היום ממשיך ה'חפץ חיים' בעניין סיפור לשון הרע על מי שעבר עבירה של בין אדם למקום. מתוך דבריו נוכחים אנו לראות עד כמה קשה למצוא היתר אפילו בנוגע לאנשים שבמובהק אינם שומרי תורה ומצוות, ועל אחת כמה וכמה בשומרי תורה ומצוות שנכשלים בחטא זה או אחר.

כותב ה'חפץ חיים', כי אדם בינוני שדרכו להשתמר מחטא, ונכשל רק לפעמים, אזי גם אם ראינו שחטא יש לתלות שעשה זאת בלא מתכוון או שלא ידע וכדומה, ואסור לגלות את חטאו, וגם אם ראוהו בכך כמה פעמים. ולא זו בלבד - אלא גם אותו אחד שבעצמו ראוהו חוטא, אסור לו לבזו לו ולשנאו בשביל זה, ועליו לדונו לכף זכות, ולכמה פוסקים זו מצוות עשה דאורייתא של "בצדק תשפוט עמיתך".

בביאורים ומוספים מציינים בעניין זה מדברי ה'חפץ חיים' להלן, שהוא הדין כשוודאי יודע שאסור, רק שלא יודע חומרת הדבר, ואם היה יודע ייתכן שלא היה נכשל - גם כן אסור לדבר

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

שיטות הראשונים בנוגע למידת החריגה המותרת מגבול העמוד בכתיבת סת"ם

העמוד, כיון שאין להקפיד על פחות משלוש אותיות החורגות מגבול העמוד; או שמאחר ושתי האותיות מהוות את רוב המילה, אין לכותבן מחוץ לגבול העמוד.

ולכתחילה, יש להקפיד שכל השורות תסתיימנה בשווה, ואפילו אות אחת לא תצא מחוץ לגבול העמוד; משום מצות נוי הכתיבה, שדרשוה רבותינו מהכתוב: "זֶה קְלִי וְאֲנֹהוּ".

[שו"ע לב, לג-לד, משנ"ב קמז-קנא, וביה"ל ד"ה שלוש, וד"ה תיבה]

ספרי תורה, תפילין ומוזוות, יש לכותבם בשורות שוות משני צידיהן. וכתבו ראשונים, כי יש להקפיד שלא תצאנה שלוש אותיות - או מילה שלמה בת שתי אותיות - מחוץ לגבול העמוד. ולדעת הרמב"ם, ניתן להקל אף בשלוש אותיות ויותר, כל עוד אינן מהוות את רוב המילה.

ונחלקו הפוסקים, מהי דעת הרמב"ם בנוגע למילה בת שלוש אותיות - האם ניתן לכתוב שתי אותיות ממנה מחוץ לגבול

מהי ההלכה למעשה בנוגע לחריגה מגבול העמוד בכתיבת סת"ם?

שניתן לחרוג אף בשלוש אותיות ויותר, כל שאינן מהוות את רוב המילה. ויש מהאחרונים שכתבו, שאף בספר תורה יש להחמיר בשלוש אותיות, כבתפילין.

ובדיעבד, אף אם נכתבה מילה שלמה מחוץ לגבול העמוד - כל שניכר שהיא שייכת לעמוד זה, אין פסול בדבר; אך ראה להלן בנוגע לשמות הקודש.

[סעיף לג וס"ק קמה; ביאורים ומוספים דרשו, 183]

כאמור, הראשונים והרמב"ם נחלקו בנוגע לחריגת האותיות מגבול העמוד. בנוגע לתפילין, פסק השולחן ערוך כדעת הראשונים שאין לחרוג בשלוש אותיות ויותר, גם כשהן מהוות את מיעוט המילה. ויש שהוסיף טעם להחמיר בכך לפחות בפרשיות התפילין, מפני שיש בהן מספר מועט של שורות, והקלף קצר, כך שהחריגה בולטת לעין.

אולם, בנוגע לספר תורה, פסק השולחן ערוך כדעת הרמב"ם,

ההקפדה המיוחדת על כתיבת שמות הקודש בתוך גבול העמוד

הקודמות כתוב אחד משמות הקודש שאסורים במחיקה - יש לבדוק אם ניתן בקצה השורות ישנן אותיות שניתנות להארכה ללא שינוי צורתן, כגון ב', כ', ו'ד'.

ובדיעבד, אם אין אפשרות לתקן ולהשוות את השורות, ואותיות השם עצמו (ולא האותיות הנטפלות) חורגות מגבול העמוד - נחלקו הפוסקים אם הכתיבה כשרה.

[שו"ע לב, לה, ומשנ"ב קנב-קנג]

בנוסף על האמור לעיל, נדרשת הקפדה מיוחדת על כל אותיות שמות הקודש, עם האותיות 'הנטפלות' אליהם, כגון האותיות 'נו' מהמילה 'אלקינו', שתהיינה כולן בתוך גבול העמוד.

ואם חרג אחד משמות הקודש האסורים במחיקה מגבול העמוד - אם מדובר בספר תורה, שבו אין דין כתיבה 'כסדרן', ניתן לתקן זאת באמצעות מחיקת חלק מהשורות הקודמות, וכתיבתן מחדש, באופן שכל השורות תהיינה שוות. ואם גם בשורות

* בכתבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש להקפיד שראש האות ל', וכן ה'תגים' שעל ראשי שאר האותיות, לא יכנסו לחלל האותיות שמעליהם, הפתוחות בתחתיתן; וכן, יש להקפיד שרגלי האותיות הארוכות, לא תִּכְנָסְנָה לחלל האותיות שתחתיהן, הפתוחות בחלקן העליון.
* כתיבת סת"ם - חובה לעשותה בהעקקה מתוך הכתב, או על פי הקראה של אדם אחר מתוך הכתב. וכן צריך הסופר לקרוא כל מילה בפיו לפני כתיבתה. ובדיעבד, אם כתב מתוך הזכרון, וללא קריאה בפיו, הכתיבה כשורה.
* בפרשיות התפילין והמזוזות, צריך הסופר להותיר בראש הקלף מרווח בשיעור של מעט יותר מאורך ראש האות ל'. ובתחתית הקלף, צריך להותיר מרווח בשיעור של מעט יותר מאורך רגל האות ק'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שפשט את הציצית לפני שינה ביום - האם צריך לשוב ולברך עליה לאחר השינה?

ב'טלית גדול', ראוי שיכוון בברכת 'להתעטף בציצית' לפטור גם את הטלית קטן. והישן בצהריים, ופשט מעליו את הטלית קטן למשך שעת השינה - יש אומרים, שכאשר לובש את הטלית קטן לאחר השינה, אינו צריך לברך; אך יש אומרים שהשינה נחשבת כהיסח הדעת, וצריך לברך.

[שו"ע ח, טז, ומשנ"ב מב]

הישן בלילה עם 'טלית קטן' לגופו - לדעת השולחן ערוך, עליו לשוב ולברך עליה בבוקר, כיון שהלילה אינו זמן הראוי לקיום המצוה, ונחשב ל'הפסק' בין הלבישה של יום האתמול ללבישה של היום. ויש אומרים, שלא יברך, כיון שלדעת חלק מהראשונים, בגד של יום חייב בציצית אף בלילה, ולדעה זו, הלילה אינו מהווה הפסק בנוגע ללבישת בגד הציצית, שהוא בגד שלובשים ביום. ולמעשה - במקרה כזה אין לברך על הטלית קטן, אך המתעטף

הלוח היומי

א' בתמוז | רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן הלוי אפשטיין זצ"ל, בעל מאור ושמש

ביום זה בשנת ב' אלפים מ"ט נימול אברהם אבינו ע"ה. (לפי מדרש שה"ש ועוד).
ביום זה בתקופת גזירות קנ"א בספרד, החלו הפורעים הנוצרים ברציחתם באכזריות של יהודי סיביליה הי"ד עקה"ש ושריפת בת הכנסת שלהם ובהמשך עברו הפרעות לשאר ערי ספרד.

יארצייט:

ב' אלפים ר'- ש"י: ביום זה לרוב הדעות נולד ונפטר יוסף הצדיק בן יעקב אבינו ע"ה.
רכ"ג: רבי יצחק ב"ר יעקב קאנפנטון זצ"ל, גאון קסטיליה, בעל דרכי התלמוד.
תקפ"ג: רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן הלוי אפשטיין זצ"ל, בעל מאור ושמש.
תרמ"ט: רבי חיים אלעזר ב"ר אברהם יהודה וואקס זצ"ל, אב"ד קאליש ועוד, בעל נפש חיה.
תרנ"א: רבי יצחק זעקל ב"ר אברהם הלוי פולק זצ"ל, מבוניהאד, תלמיד החת"ס, בעל ברכת יצחק.
תרס"ה: רבי שלמה ב"ר מאיר נתן הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מבאבוב.

רק מה שנגזר יקרה

פעם ראש ישיבת מיר הג"ר אליעזר יהודה פינקל עלה במדרגות, ולפתע איבד את שיווי משקלו וכמעט נפל לאחוריו, בחור שהיה מאחוריו, מיד החזיקו בשתי ידיו שלא יפול, והבחור הרגיש טוב מ'הצלחה שלו' במניעת 'נפילת ראש הישיבה'. אמר לו רבינו: "דע לך, לולי שהיית מאחורי לא הייתי נופל, ומאיפה אני יודע זאת? כי לא נפלת! שאם הקב"ה היה גוזר עלי ליפול, הייתי נופל!!!" (אריה ישאג - אמונה עמ' ז)

נשתדל שלא להתהלך עם רגשי נקיפות מצפון שאולי אם היינו נוהגים אחרת היינו מצליחים, שהרי אם כך כבר קרה, סימן שזהו רצון ה'

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il